ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീ രംഗനാഥദിവ്യമണിപാദുകാഭ്യാം നമഃ

ശ്രീവേദാന്തദേശികവിരചിതാത് ശ്രീരംഗനാഥപാദുകാസഹസ്രാത്
നാവൽപാക്കം ശ്രീ ഉ. വേ. വാസുദേവാചാർയസ്വാമിനാ സങ്കലിതം

॥ ശ്രീ പാദുകാ രാമായണം ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീ രംഗനാഥദിവ്യമണിപാദുകാഭ്യാം നമഃ

॥ ശ്രീ പാദുകാ രാമായണം ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥാർയഃ കവിതാർകികകേസരീ ।
വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ॥

പ്രസ്താവപദ്ധതിഃ

സന്തഃ ശ്രീരംഗപൃഥ്വീശചരണത്രാണശേഖരാഃ ।
ജയന്തി ഭുവനത്രാണപദപങ്കജരേണവഃ ॥ **1.1** ॥

ഭരതായ പരം നമോഽസ്തു തസ്മൈ
പ്രഥമോദാഹരണായ ഭക്തിഭാജാം ।
യദുപജ്ഞമശേഷതഃ പൃഥിവ്യാം
പ്രഥിതോ രാഘവപാദുകാപ്രഭാവഃ ॥ **1.2** ॥

വർണസ്തോമൈർവകുളസുമനോവാസനാമുദ്വഹന്തീം
ആമ്നായാനാം പ്രകൃതിമപരാം സംഹിതാം ദൃഷ്ടവന്തം ।
പാദേ നിത്യപ്രണിഹിതധിയം പാദുകേ രംഗഭർതുഃ
ത്വന്നാമാനം മുനിമിഹ ഭജേ ത്വാമഹം സ്തോതുകാമഃ ॥ **1.3** ॥

ദിവ്യസ്ഥാനാത് ത്വമിവ ജഗതീം പാദുകേ ഗാഹമാനാ
പാദന്യാസം പ്രഥമമനഘാ ഭാരതീ യത്ര ചക്രേ ।
യോഗക്ഷേമം സകലജഗതാം ത്വയ്യധീനം സ ജാനൻ
വാചം ദിവ്യാം ദിശതു വസുധാശ്രോത്രജൻമാ മുനിർമേ ॥ **1.4** ॥

നീചേഽപി ഹന്ത മമ മൂർധനി നിർവിശേഷം
തുംഗേഽപി യന്നിവിശതേ നിഗമോത്തമാംഗേ ।
പ്രാചേതസപ്രഭൃതിഭിഃ പ്രഥമോപഗീതം
സ്തോഷ്യാമി രംഗപതിപാദുകയോർയുഗം തത് ॥ **1.5** ॥

ധത്തേ മുകുന്ദമണിപാദുകയോർനിവേശാത്
വൽമീകസംഭവഗിരാ സമതാം മമോക്തിഃ ।
ഗംഗാപ്രവാഹപതിതസ്യ കിയാനിവ സ്യാത്
രഥ്യോദകസ്യ യമുനാസലിലാദ്വിശേഷഃ ॥ **1.6** ॥

വിജ്ഞാപയാമി കിമപി പ്രതിപന്നഭീതിഃ
പ്രാഗേവ രംഗപതിവിഭ്രമപാദുകേ ത്വാം ।
വ്യക്തും ക്ഷമാസ്സദസതീ വിഗതാഭ്യസൂയാഃ
സന്തഃ സ്പൃശന്തു സദയൈർഹൃദയൈഃ സ്തുതിം തേ ॥ **1.7** ॥

അശ്രദ്ദധാനമപി നൻവധുനാ സ്വകീയേ
സ്തോത്രേ നിയോജയസി മാം മണിപാദുകേ ത്വം ।
ദേവഃ പ്രമാണമിഹ രംഗപതിസ്തഥാത്വേ
തസ്യൈവ ദേവി പദപങ്കജയോർയഥാ ത്വം ॥ **1.8** ॥

പ്രഭാവപദ്ധതിഃ

വേദോപബൃംഹണകുതൂഹലിനാ നിബദ്ധം
വിശ്വംഭരാശ്രുതിഭവേന മഹർഷിണാ യത് ।
വ്യാസേന യച്ച മധുസൂദനപാദരക്ഷേ !
ദ്വേ ചക്ഷുഷീ ത്വദനുഭാവമവേക്ഷിതും നഃ ॥ **3.3** ॥

പ്രത്യക്ഷയന്തി പരിശുദ്ധധിയോ യഥാവത്
രാമായണേ രഘുപുരന്ദരപാദരക്ഷേ ! ।

ശശ്വത് പ്രപഞ്ചിതമിദമ്പരയൈവ വൃത്ത്യാ
സങ്ക്ഷേപവിസ്തരദശാസു തവാനുഭാവം ॥ **3.4** ॥

തിഷ്ഠന്തു ശ്രുതയസ്തതോഽപി മഹിതം ജാഗർതി തത് പാദുകേ !
തത്താദൃക്പ്രഥനായ താവകഗുണഗ്രാമായ രാമായണം ।
യസ്യാസീദരവിന്ദസംഭവവധൂമഞ്ജീരശിഞ്ജാരവ -
സ്പർധാദുർധരപാദബദ്ധഫണിതിർവൽമീകജൻമാ കവിഃ ॥ **3.6** ॥

സമർപണപദ്ധതിഃ

ഭജാമഃ പാദുകേ ! യാഭ്യാം
ഭരതസ്യാഗ്രജസ്തദാ ।
പ്രായഃ പ്രതിപ്രയാണായ
പ്രാസ്ഥാനികമകൽപയത് ॥ **4.1** ॥

രാജ്യം വിഹായ രഘുവംശമഹീപതീനാം
പൗരാംശ്ച പാദരസികാൻ പൃഥിവീം ച രക്തതാം ।
ത്വാമേവ ഹന്ത ചരണാവനി ! സമ്പ്രയാസ്യൻ
ആലംബത പ്രഥമമുത്തരകോസലേന്ദ്രഃ ॥ **4.2** ॥

പ്രാപ്തേ പ്രയാണസമയേ മണിപാദരക്ഷേ !
പൗരാനവേക്ഷ്യ ഭവതീ കരുണപ്രലാപാൻ ।
മഞ്ജുപ്രണാദമുഖരാ വിനിവർതനാർഥം
രാമം പദഗ്രഹണപൂർവമയാചതേവ ॥ **4.3** ॥

മത്വാ തൃണായ ഭരതോ മണിപാദരക്ഷേ !
രാമേണ താം വിരഹിതാം രഘുരാജധാനീം ।
ത്വാമേവ സപ്രണയമുജ്ജയിനീമവന്തീം
മേനേ മഹോദയമയീം മധുരാമയോധ്യാം ॥ **4.4** ॥

രാമാത്മനഃ പ്രതിപദം മണിപാദരക്ഷേ !
വിശ്വംഭരസ്യ വഹനേന പരീക്ഷിതാം ത്വാം ।
വിശ്വസ്യ ദേവി വഹനേ വിനിവേശയിഷ്യൻ
വിസ്രബ്ധ ഏവ ഭരതോ ഭവതീം യയാചേ ॥**4.5** ॥

ഭക്ത്യാ പരം ഭവതു തദ് ഭരതസ്യ സാധോഃ
ത്വത്പ്രാർഥനം രഘുപതൗ മണിപാദരക്ഷേ ! ।
കേനാശ്രിയേന സ മുനിഃ പരമാർഥദർശീ
ഭദ്രായ ദേവി ! ജഗതാം ഭവതീമവാദീത് ॥**4.6** ॥

രാമേ വനം വ്രജതി പങ്ക്തിരഥേ പ്രസുപ്തേ
രാജ്യാപവാദചകിതേ ഭരതേ തദാനീം ।
ആശ്വാസയേത് ക ഇവ കോസലവാസിനസ്താൻ
സീതേവ ചേത് ത്വമപി സാഹസവൃത്തിരാസീഃ ॥**4.7** ॥

പാദാവനി ! പ്രഭവതോ ജഗതാം ത്രയാണാം
രാമാദപി ത്വമധികാ നിയതം പ്രഭാവാത് ।
നോ ചേത് കഥം നു ഭരതസ്യ തമേവ ലിപ്സോഃ
പ്രത്യായനം പരിപണം ഭവതീ ഭവിത്രീ ॥**4.8** ॥

മൻയേ നിയുജ്യ ഭവതീം മണിപാദരക്ഷേ !
പാർഷ്ണിഗ്രഹസ്യ ഭരതസ്യ നിവാരണാർഥം ।
രത്നാകരം സപദി ഗോഷ്പദയൻ വിജിഗ്യേ
രാമഃ ക്ഷണേന രജനീചരരാജധാനീം ॥**4.9** ॥

പാദാവനി ! പ്രഭുതരാനപരാധവർഗാൻ
സോഢും ക്ഷമാ ത്വമസി മൂർതിമതീ ക്ഷമൈവ ।
യത് ത്വാം വിഹായ നിഹതാഃ പരിപന്ഥിനസ്തേ
ദേവേന ദാശരഥിനാ ദശകംഠമുഖ്യാഃ ॥**4.10** ॥

വാക്യേ ഗരീയസി പിതുർവിഹിതേഽപ്യതൃപ്ത്യാ
മാതുർമനോരഥമശേഷമവന്ധ്യയിഷ്യൻ ।
മൻയേ തദാ രഘുപതിർഭരതസ്യ തേനേ
മാതസ്ത്വയൈവ മണിമൗലിനിവേശലക്ഷ്മീം ॥ **4.11** ॥

പാദാംബുജാദ്വിഗളിതാം പരമസ്യ പുംസഃ
ത്വാമാദരേണ വിനിവേശ്യ ജടാകലാപേ ।
അംഗീചകാര ഭരതോ മണിപാദരക്ഷേ !
ഗംഗാധിരൂഢശിരസോ ഗിരിശസ്യ കാന്തിം ॥ **4.12** ॥

അവികലമധികർതും രക്ഷണേ സപ്തലോക്യാ
രഘുപതിചരണേന ൻയസ്തദിവ്യാനുഭാവാം ।
അഭജത ഭരതസ്ത്വാമഞ്ജസാ പാദരക്ഷേ !
മണിമകുടനിവേശത്യാഗധൻയേന മൂർധ്നാ ॥ **4.13** ॥

ഇയമവികലയോഗക്ഷേമസിദ്ധ്യൈ പ്രജാനാം
അലമിതി ഭരതേന പ്രാർഥിതാമാദരേണ ।
രഘുപതിരധിരോഹന്നഭ്യഷിഞ്ചത് സ്വയം ത്വാം
ചരണനഖമണീനാം ചന്ദ്രികാനിർഝരേണ ॥ **4.14** ॥

പ്രണയിനി പദപദ്മേ ഗാഢമാശ്ലിഷ്യതി ത്വാം
വിധിസുതകഥിതം തദ്വൈഭവം തേ വിദന്തഃ ।
അനുദിനമൃഷയസ്ത്വാമർചയന്ത്യഗ്ര്യഗാരേ
രഘുപതിപദരക്ഷേ ! രാമഗിർയാശ്രമസ്ഥാഃ ॥ **4.15** ॥

നിയതമധിരുരോഹ ത്വാമനാധേയശക്തിം
നിജചരണസരോജേ ശക്തിമാധാതുകാമഃ ।
സ കഥമിതരഥാ ത്വാം ൻയസ്യ രാമോ വിജഹ്രേ
ദൃഷദുപചിതഭൂമൗ ദണ്ഡകാരൺയഭാഗേ ॥ **4.16** ॥

രഘുപതിപദപദ്മാദ്രത്നപീഠേ നിവേഷ്ടും
ഭരതശിരസി ലഗ്നാം പ്രേക്ഷ്യ പാദാവനി ! ത്വാം ।
പരിണതപുരുഷാർഥഃ പൗരവർഗഃ സ്വയം തേ
വിധിമഭജത സർവോ വന്ദിവൈതാളികാനാം ॥ **4.17** ॥

അനൻയരാജൻയനിദേശനിഷ്ഠാം
ചകാര പൃഥ്വീം ചതുരർണവാന്താം ।
ഭ്രാതുർയിയാസോർഭരതസ്തദാ ത്വാം
മൂർധ്നാ വഹൻ മൂർതിമതീമിവാജ്ഞാം ॥ **4.18** ॥

യദ് ഭ്രാത്രേ ഭരതായ രംഗപതിനാ രാമത്വമാതസ്ഥുഷാ
നിത്യോപാസ്യനിജാംഘ്രിനിഷ്ക്ഷയതയാ നിശ്ചിത്യ വിശ്രാണിതം ।
യോഗക്ഷേമവഹം സമസ്തജഗതാം യദ്ഗീയതേ യോഗിഭിഃ
പാദത്രാണമിദം മിതമ്പചകഥാമഹായ മേ നിഹുതാം ॥ **4.19** ॥

ഭരതസ്യേവ മമാപി
പ്രശമിത വിശ്വാപവാദദുർജാതാ ।
ശേഷേവ ശിരസി നിത്യം
വിഹരതു രഘുവീരപാദുകേ ! ഭവതീ ॥ **4.20** ॥

പ്രതിപ്രസ്ഥാനപദ്ധതിഃ

പ്രശസ്തേ രാമപാദാഭ്യാം
പാദുകേ പർയുപാസ്മഹേ ।
ആനൃശംസ്യം യയോരാസീത്
ആശ്രിതേഷ്വനവഗ്രഹം ॥ **5.1** ॥

ഭൃശാതുരസഹോദരപ്രണയഖണ്ഡനസ്വൈരിണാ
പദേന കിമനേന മേ വനമിഹാവനാദിച്ഛതാ ।

ഇതീവ പരിഹായ തന്നിവവൃതേ സ്വയം യത് പുരാ
പദത്രമിദമാദ്രിയേ ധൃതജഗത്ത്രയം രംഗിണഃ ॥ **5.2** ॥

ദശവദനവിനാശം വാംഛതോ യസ്യ ചക്രേ
ദശരഥമനഘോകൃതിം ദണ്ഡകാരണ്യയാത്രാ ।
സ ച ഭരതവിമർദേ സത്യസന്ധസ്ത്വയാസീത്
രഘുപതിപദരക്ഷേ ! രാജധാനീം പ്രയാന്ത്യാ ॥ **5.3** ॥

അഭ്യുപേതവിനിവൃത്തിസാഹസാ
ദേവി ! രംഗപതിരത്നപാദുകേ ।
അത്യശേത ഭവതീ മഹീയസാ
പാരതന്തർയവിഭവേന മൈഥിലീം ॥ **5.4** ॥

അവ്യാഹതാം രഘുപതേർവഹതഃ പ്രതിജ്ഞാം
അംസാധിരോഹണരസേ വിഹതേ ധരണ്യാഃ ।
പ്രാദാന്നിവൃത്യ ഭവതീ മണിപാദരക്ഷേ !
സ്പർശം പദേന വിഗതവ്യവധാനഖേദം ॥ **5.5** ॥

മന്ത്രാഭിഷേകവിരഹാദ്ഭജതാ വിശുദ്ധിം
സംസ്കാരവർജനവശാദഭിസംസ്കൃതേന ।
മൂർധ്നാ നിനായ ഭരതോ മണിപാദുകേ ! ത്വാം
രാമാജ്ഞയാ വിനിഹിതാമിവ രാജ്യലക്ഷ്മീം ॥ **5.6** ॥

രക്ഷാർഥമസ്യ ജഗതോ മണിപാദരക്ഷേ !
രാമസ്യ പാദകമലം സമയേ ത്യജന്ത്യോഃ ।
കിം ദുഷ്കരം തവ വിഭൂതിപരിഗ്രഹോ വാ
കിം വാ വിദേഹദുഹിതുഃ കൃപണാ ദശാ സാ ॥ **5.7** ॥

സീതാസഖസ്യ സഹസാ ചരണാരവിന്ദാത്
ഭക്ത്യാ നതേ കൃതപദാ ഭരതോത്തമാംഗേ ।

ആരുഹ്യ നാഗമഭിതോ ഭവതീ വിതേനേ
മായൂരചാമരഭരം മണിരശ്മിജാലൈഃ ॥ **5.8** ॥

മൂർധ്നാ മുകുന്ദപദരക്ഷിണി ! ബിഭ്രതസ്ത്വാം
ആവിർമദസ്യ രഘുവീരമദാവളസ്യ ।
ആമോദിഭിസ്സപദി ദാനജലപ്രവാഹൈഃ
ലേഭേ ചിരാദ്വസുമതീ രുചിരം വിലേപം ॥ **5.9** ॥

ആശാഃ പ്രസാധയിതുമംബ ! തദാ ഭവത്യാം
ദൈവാദകാണ്ഡശരദീവ സമുത്ഥിതായാം ।
സ്തോകാവശേഷസലിലാസ്സഹസാ ബഭൂവുഃ
സാകേതയൗവതവിലോചനവാരിവാഹാഃ ॥ **5.10** ॥

അന്തേ വസന്നചരമസ്യ കവേസ്സ യോഗീ
വൻയാൻ പ്രഗൃഹ്യ വിവിധാനുപദാവിശേഷാൻ ।
ആതസ്ഥുഷീം രഘുകുലോചിതമൗപവാഹ്യം
പ്രത്യുജ്ജഗാമ ഭവതീം ഭരതോപനീതാം ॥ **5.11** ॥

മാതസ്ത്വദാഗമനമംഗളദർശിനീനാം
സാകേതപക്ഷ്മളദൃശാം ചടുലാക്ഷിഭൃംഗൈഃ ।
ജാതാനി തത്ര സഹസാ മണിപാദരക്ഷേ !
വാതായനാനി വദനൈഃ ശതപത്രിതാനി ॥ **5.12** ॥

സാകേതസീമ്നി ഭവതീ മണിപാദരക്ഷേ !
മാംഗൽയലാജനികരൈരവകീർയമാണാ ।
കീർതിസ്വയംവരപതേർഭരതസ്യ കാലേ
വൈവാഹികീ ജനനി ! വഹ്നിശിഖേവ രേജേ ॥ **5.13** ॥

ഛത്രേന്ദുമണ്ഡലവതീ മണിപാദുകേ ! ത്വം
വ്യാധൂതചാമരകലാപശരപ്രസൂനാ ।

സദ്യോ ബഭൂവിഥ സമഗ്രവികാസഹേതുഃ
സാകേതപൗരവനിതാനയനോത്പലാനാം ॥**5.14**॥

പ്രൈക്ഷന്ത വക്ത്രൈർമണിപാദരക്ഷേ !
ശത്രുഞ്ജയം ശൈലമിവാധിരൂഢാം ।
രാമാഭിധാനപ്രതിപന്നഹർഷൈഃ
ഉത്താനിതൈരുത്തരകോസലാസ്ത്വാം ॥**5.15**॥

ദ്രഷ്ടും തദാ രാഘവപാദരക്ഷേ !
സീതാമിവ ത്വാം വിനിവർതമാനാം ।
ആസന്നയോധ്യാപുരസുന്ദരീണാം
ഔത്സുക്യലോലാനി വിലോചനാനി ॥**5.16**॥

ആസ്ഥായ തത്ര സ്ഫുടബിന്ദുനാദം
സ്തംബേരമം താദൃശസന്നിവേശം ।
അദർശയസ്ത്വം പുരമധ്യഭാഗേ
പാദാവനി ! ത്വത്പ്രണവാശ്രയത്വം ॥**5.17**॥

ദശഗ്രീവസ്തംബേരമദളനദുർദാന്തഹൃദയേ
വിഹാരസ്വാച്ഛന്ദ്യാത് വിശതി രഘുസിംഹേ വനഭുവം ।
സ്വവാത്സല്യക്രോഡീകൃതഭരതശാബേവ ഭവതീ
നിരാബാധാം പാദാവനി ! ന വിജഹൗ കോസലഗുഹാം ॥**5.18**॥

കൈകേയീവരദാനദുർദിനനിരാലോകസ്യ ലോകസ്യ യത്
ത്രാണാർഥം ഭരതേന ഭവ്യമനസാ സാകേതമാനീയത ।
രാമത്യാഗസഹൈരസഹ്യവിരഹം രംഗക്ഷിതീന്ദ്രസ്യ തത്
പാദത്രാണമനൻയതന്ത്രഫണിതേരാപീഡമീഡീമഹി ॥**5.19**॥

സമുപസ്ഥിതേ പ്രദോഷേ
സഹസാ വിനിവൃത്യ ചിത്രകൂടവനാത് ।

അഭജത പുനർജനപദം
വത്സം ധേനുരിവ പാദുകേ ! ഭവതീ ॥**5.20**॥

അധികാരപരിഗ്രഹപദ്ധതിഃ

അധീഷ്ടേ പാദുകാ സാ മേ
യസ്യാഃ സാകേതവാസിഭിഃ ।
അൻവയവ്യതിരേകാഭ്യാം
അൻവമീയത വൈഭവം ॥**6.1**॥

മോചിതസ്ഥിരചരാനയത്നതഃ
കോസലാഞ്ജനപദാനുപാസ്മഹേ ।
യേഷു കാംശ്ചന ബഭൂവ വത്സരാൻ
ദൈവതം ദനുജവൈരിപാദുകാ ॥**6.2**॥

സാമ്രാജ്യസമ്പദിവ ദാസജനോചിതാ ത്വം
രാമേണ സത്യവചസാ ഭരതായ ദത്താ ।
സ ത്വാം നിവേശ്യ ചരണാവനി ! ഭദ്രപീഠേ
പൃഥ്വീം ബുഭോജ ബുഭുജേ ച യശോവിഭൂതിം ॥**6.3**॥

ഭോഗാനനൻയമനസാം മണിപാദുകേ ! ത്വം
പുഷ്ണാസി ഹന്ത ഭജതാമനുഷംഗസിദ്ധാൻ ।
തേനൈവ നൂനമഭവദ്ഭരതസ്യ സാധോഃ
അപ്രാർഥിതം തദിഹ രാജ്യമവർജനീയം ॥**6.4**॥

രാമപ്രയാണജനിതം വ്യപനീയ ശോകം
രത്നാസനേ സ്ഥിതവതീ മണിപാദരക്ഷേ ! ।
പൃഥ്വീം നിജേന യശസാ വിഹിതോത്തരീയാം
ഏകാതപത്രതിലകാം ഭവതീ വിതേനേ ॥**6.5**॥

രാമാജ്ഞയാ പരവതീ പരിഗൃഹ്യ രാജ്യം
രത്നാസനം രഘുകുലോചിതമാശ്രയന്തീ ।
ശുദ്ധാം പദാവനി ! പുനർഭവതീ വിതേനേ
സ്വാതന്തര്യലേശകലുഷാം ഭരതസ്യ കീർതിം ॥ **6.6** ॥

പൗലസ്ത്യവീരവദനസ്തബകാവസാനാത്
പുഷ്പാണി ദണ്ഡകവനേഷ്വപചേതുമിച്ഛോഃ ।
രക്ഷാധുരം ധൃതവതീ മണിപാദുകേ ! ത്വം
രാമസ്യ മൈഥിലസുതാസഹിതേ പ്രചാരേ ॥ **6.7** ॥

പാദാവനി ! പ്രചലചാമരബൃന്ദമധ്യേ
ഭദ്രാസനാസ്തരഗതാ ഭവതീ വിരേജേ ।
ആകീർണദിവ്യസലിലേ കടകേ സുമേരോഃ
അംഭോജിനീവ കലഹായിതഹംസയൂഥാ ॥ **6.8** ॥

മാൻയേ രഘൂദ്വഹപദേ മണിപാദുകേ ! ത്വാം
വിൻയസ്യ വിഗ്രഹവതീമിവ രാജ്യലക്ഷ്മീം ।
ആലോലമക്ഷവലയീ ഭരതോ ജടാവാൻ
ആലംബ്യ ചാമരമനൻയമനാഃ സിഷേവേ ॥ **6.9** ॥

പ്രാപ്തേ ദിവം ദശരഥേ ഭരതേ വിലക്ഷേ
പർയാകുലേഷു ഭൃശമുത്തരകോസലേഷു ।
ത്വം ചേദുപേക്ഷിതവതീ ക ഇവാഭവിഷ്യത്
ഗോപായിതും ഗുഹസഖസ്യ വിഭോഃ പദം തത് ॥ **6.10** ॥

ഭ്രാതുർയദംബ ! വിരഹാദ് ഭരതേ വിഷണ്ണേ
ദാക്ഷിൺയമാശ്രിതവതീ മണിപാദുകേ ! ത്വം ।
ആസീദശേഷജഗതാം ശ്രവണാമൃതം തത്
വാചാലകാഹളസഹം ബിരുദം തദാ തേ ॥ **6.11** ॥

രാജ്യം തദാ ദശരഥാദനു രാമതഃ പ്രാക്
ബിഭ്രാണയാ ചരണരക്ഷിണി ! വീതഖേദം ।
തുൽയാധികാരഭജനേന ബഭൂവ ധൻയോ
വംശസ്ത്വയാഽംബ ! മനുവംശ മഹീപതീനാം ॥ **6.12** ॥

വർഷാണി താനി വൃഷളോ ന തപാംസി തേപേ
ബാലോ ന കശ്ചിദപി മൃത്യുവശം ജഗാമ ।
രാജ്യേ തവാംബ ! രഘുപുംഗവപാദരക്ഷേ !
നൈവാപരം പ്രതിവിധേയമഭൂത് പ്രസക്തം ॥ **6.13** ॥

വിശ്വം ത്വദാശ്രിതപദാംബുജസംഭവായാം
യസ്യാം പ്രതിഷ്ഠിതമിദം മണിപാദരക്ഷേ ! ।
ആസീദനൻയശരണാ സമയേ യഥാവത്
സാഽപി ത്വയാ വസുമതീ വിഹിതപ്രതിഷ്ഠാ ॥ **6.14** ॥

പ്രായേണ രാമവിരഹവ്യഥിതാ തദാനീം
ഉത്സംഗമാശ്രിതവതീ തവ രാജ്യലക്ഷ്മീഃ ।
താമേവ ദേവി ! നനു ജീവയിതും ജലാർദ്രാം
അംഗീചകാര ഭവതീ ഭരതോപനീതാം ॥ **6.15** ॥

വീരവ്രതപ്രണയിനി പ്രഥമേ രഘൂണാം
പ്രാപ്തേ ചിരായ ഭരതേ വ്രതമാസിധാരം ।
ത്യക്ത്വാ പദാവനി ! തദാ വിവിധാൻ വിഹാരാൻ
ഏകാസികാവ്രതമപൂർവമവർതയസ്ത്വം ॥ **6.16** ॥

കാകുത്സ്ഥപാദവിരഹപ്രതിപന്നമൗനാം
നിഷ്പന്ദതാമുപഗതാം മണിപാദരക്ഷേ ! ।
ആശ്വാസയന്നിവ മുഹുർഭരതസ്തദാനീം
ശീതൈരവീജയത ചാമരമാരുതൈസ്ത്വാം ॥ **6.17** ॥

യത്ര ക്വചിദ്വിഹരതോഽപി പദാരവിന്ദം
രക്ഷ്യം മയാ രഘുപതേരിതി ഭാവയന്ത്യാ ।
നിശ്ശേഷമേവ സഹസാ മണിപാദരക്ഷേ !
നിഷ്കണ്ടകം ജഗദിദം വിദധേ ഭവത്യാ ॥ **6.18** ॥

രാമം ത്വയാ വിരഹിതം ഭരതം ച തേന
ത്രാതും പദാവനി ! തദാ യദഭൂത് പ്രതീതം ।
രാമാനുജസ്യ തവ ചാംബ ! ജഗത് സമസ്തം
ജാഗർതി തേന ഖലു ജാഗരണവ്രതേന ॥ **6.19** ॥

അന്തഃ പുരേ പരിജനൈഃ സമയോപയാതൈഃ
അഭ്യർചിതാ ഭവസി യാ വിനയോപപന്നൈഃ ।
സാ കോസലേശ്വരപദാവനി ! ഭൂപതീനാം
സംഘട്ടനം മകുടപങ്ക്തിഭിരൻവഭൂസ്ത്വം ॥ **6.20** ॥

പ്രാപ്യാധികാരമുചിതം ഭുവനസ്യ ഗുപ്ത്യൈ
ഭദ്രാസനം ഭരതവന്ദിതമാശ്രയന്ത്യാ ।
മധ്യേവതീർണമിവ മാധവപാദരക്ഷേ !
മാതസ്ത്വയാഽപി മനുവംശമഹീപതീനാം ॥ **6.21** ॥

രാജാസനേ രഘുകുലോദ്വഹപാദരക്ഷേ !
നീരാജനം സമഭവത് സമയോചിതം തേ ।
ശ്ലാഘാവശേന ബഹുശഃ പരിഘൂർണിതാഭിഃ
സാമന്തമൗളിമണിമംഗളദീപികാഭിഃ ॥ **6.22** ॥

പൃഥ്വീപതീനാം യുഗപത് കിരീടാഃ
പ്രത്യർഥിനാം പ്രാണിതുമർഥിനാം ച ।
പ്രാപുസ്തദാ രാഘവപാദരക്ഷേ !
ത്വദീയമാസ്ഥാനികപാദപീഠം ॥ **6.23** ॥

പ്രണമ്യ രംഗേശ്വരപാദരക്ഷേ !
ദൂരോപനീതൈരുപദാവിശേഷൈഃ ।
സഭാജയന്തി സ്മ തദാ സഭായാം
ഉച്ചൈസ്തരാമുത്തരകോസലാസ്ത്വാം ॥ **6.24** ॥

അപാവൃതദ്വാരമയന്ത്രിതാശ്വം
രംഗേശപാദാവനി ! പൂർവമാസീത് ।
ത്വയാ യദൃച്ഛാസുഖസുപ്തപാന്ഥം
രാമേ വനസ്ഥേഽപി പദം രഘൂണാം ॥ **6.25** ॥

അനന്യഭക്തിർമണിപാദുകേ ! ത്വാം
അഭ്യർചയൻ ദാശരഥിർദ്വിതീയഃ ।
വികൽപ്യമാനഃ പ്രഥമേന കീർത്യാ
വന്ദ്യഃ സ്വയം വ്യോമസദാം ബഭൂവ ॥ **6.26** ॥

അരണ്യയോഗ്യം പദമസ്പൃശന്തീ
രാമസ്യ രാജാർഹപദേ നിവിഷ്ടാ ।
ആസ്ഥാനനിത്യാസികയാ നിരാസ്ഥഃ
സ്വർഗൗകസാം സ്വൈരഗതേർവിഘാതം ॥ **6.27** ॥

രാജാസനേ ചേദ്ഭവതീ നിഷണ്ണാ
രംഗേശപാദാവനി ! തന്ന ചിത്രം ।
യത്രാധിരൂഢാഃ ക്രമശഃ പുരാ ത്വാം
ഉത്തംസയന്തേ രഘുസാർവഭൗമാഃ ॥ **6.28** ॥

ഭദ്രാസനം ചേത് പരിവൃത്തമാസീത്
ദേവി ! ക്ഷണം ദക്ഷിണതോമുഖം തേ ।
കഥം ഭവേത് കാഞ്ചനപാദരക്ഷേ !
രാമസ്യ രക്ഷോമൃഗയാവിഹാരഃ ॥ **6.29** ॥

യാവത് ത്വയാ രാഘവപാദരക്ഷേ !
ജിഗീഷിതാ രാക്ഷസരാജധാനീ ।
മാലേവ താവൽലുളിതാ മദാന്ധൈഃ
ഉദ്യാനശാഖാമൃഗയൂഥപൈസ്തേ ॥ **6.30** ॥

മഹീക്ഷിതാം രാഘവപാദരക്ഷേ !
ഭദ്രാസനസ്ഥാം ഭവതീം സ്പൃശന്തഃ ।
പൂർവം തഥാത്വേ നിയത്വേഽപി ഭൂയഃ
കൽയാണതാമാനശിരേ കിരീടാഃ ॥ **6.31** ॥

അനിച്ഛതഃ പാണ്ഡരമാതപത്രം
പിത്രാ വിതീർണം മണിപാദരക്ഷേ ! ।
ആസീത് ത്വദർഥം വിധൃതേന തേന
ഛായാ സമഗ്രാ ഭരതസ്യ മൗളൗ ॥ **6.32** ॥

പാദുകേ ! രഘുപതൗ യദൃച്ഛയാ
പ്രസ്ഥിതേ വനവിഹാരകൗതുകാത് ।
ആധിരാജ്യമധിഗമ്യ തേ യുവാം
അക്ഷതം വസുമതീമരക്ഷതം ॥ **6.33** ॥

രഘുവീരപദാനുഷംഗമാത്രാത്
പരിബർഹേഷു നിവേശിതാ യദി ത്വം ।
അധികാരദിനേ കഥം പുനസ്തേ
പരിവാരാസ്തവ പാദുകേ ! ബഭൂവുഃ ॥ **6.34** ॥

പുരുഷാർഥചതുഷ്ടയാർഥിനീനാം
പരിഷത് തേ മഹിതാ വസിഷ്ഠമുഖ്യൈഃ ।
ക്രയവിക്രയപട്ടണം പ്രജാനാം
അഭവത് കാഞ്ചനപാദുകേ ! തദാനീം ॥ **6.35** ॥

മനുജത്വതിരോഹിതേന ശക്യേ
വപുഷൈകേന വിരോധിനാം നിരാസേ ।
അഭജദ്ഭരതാദിഭേദമീശഃ
സ്വയമാരാധയിതും പദാവനി ! ത്വാം ॥ **6.36** ॥

മഗധാംഗകളിംഗവംഗമുഖ്യാൻ
വിമതാൻ രന്ധ്രഗവേഷിണഃ സസൈന്യാൻ ।
രഘുപുംഗവപാദുകേ ! വിജിഗ്യേ
ഭരതഃ ശാസനമുദ്വഹൻ ഭവത്യാഃ ॥ **6.37** ॥

അനിതരവഹനീയം മന്ത്രിമുഖ്യൈർയദാ തത്
ത്വയി വിനിഹിതമാസീത് സൂർയവംശാധിരാജ്യം ।
രഘുപതിപദരക്ഷേ ! രത്നപീഠേ തദാനീം
ശ്രിയമിവ ദദൃശുസ്ത്വാം സാദരം ലോകപാലാഃ ॥ **6.38** ॥

പരിഹൃതദണ്ഡകാധ്വഗമനം പദരക്ഷിണി ! തത്
പരിണതവിശ്വസമ്പദുദയം യുവയോർദ്വിതയം ।
രഘുപതിരത്നപീഠമധിരുഹ്യ തദാ വിദധേ
വ്യപഗതവൈരിഭൂപനിലയം വസുധാവലയം ॥ **6.39** ॥

പ്രാപ്തോദയാ തദാനീം
കിമപി തമസ്തന്നിരാകരോദ്ഭവതീ ।
തനുരിവ മനുകുലജനുഷാം
പ്രസവിത്രീ രത്നപാദുകേ ! സവിതുഃ ॥ **6.40** ॥

അഭിഷേകപദ്ധതിഃ

പാഹി നഃ പാദുകേ ! യസ്യാഃ
വിധാസ്യൻ അഭിഷേചനം ।

ആഭിഷേചനികം ഭാണ്ഡം
ചക്രേ രാമഃ പ്രദക്ഷിണം ॥ **7.1** ॥

രാഘവസ്യ ചരണൗ പദാവനി !
പ്രേക്ഷിതും ത്വദഭിഷേകമീഷതുഃ ।
ആഭിഷേചനികഭാണ്ഡസന്നിധൗ
യത്പ്രദക്ഷിണഗതിഃ ശനൈർയയൗ ॥ **7.2** ॥

മൂർധാഭിഷിക്തൈർനിയമേന വാഹ്യൗ
വിചിന്ത്യ നൂനം രഘുനാഥപാദൗ ।
രത്നാസനസ്ഥാം മണിപാദുകേ ! ത്വാം
രാമാനുജൻമാ ഭരതോഽഭ്യഷിഞ്ചത് ॥ **7.3** ॥

ഭ്രാതുർനിയോഗേഽപ്യനിവർതമാനം
രാജ്യാഭിഷേകം ച പരിത്യജന്തം ।
രാമാനുജൗ തൗ നനു പാരതന്തർയാത്
ഉഭാവുഭാഭ്യാം ഭവതീ ജിഗായ ॥ **7.4** ॥

നിവേശ്യ രംഗേശ്വരപാദരക്ഷേ !
ഭദ്രാസനേ സാദരമഭ്യഷിഞ്ചത് ।
വശീ വസിഷ്ഠോ മനുവംശജാനാം
മഹീക്ഷിതാം വംശപുരോഹിതസ്ത്വാം ॥ **7.5** ॥

കൃതാഭിഷേകാ ഭവതീ യഥാവത്
രംഗേശപാദാവനി ! രത്നപീഠേ ।
ഗംഗാനിപാതസ്നപിതാം സുമേരോഃ
അധിത്യകാഭൂമിമധശ്ചകാര ॥ **7.6** ॥

വസിഷ്ഠമുഖ്യൈർവിഹിതാഭിഷേകാം
രാജ്യാസനേ രാമനിവേശയോഗ്യേ ।

തുഷ്ടാവ രംഗേശ്വരപാദരക്ഷേ !
പ്രാചേതസസ്ത്വാം പ്രഥമഃ കവീനാം ॥ **7.7** ॥

രക്ഷോവധാർഥം മണിപാദരക്ഷേ !
രാമാത്മനോ രംഗപതേഃ പ്രവാസേ ।
രക്ഷോപകാരാദ്ഭവതീ വിതേനേ
രാജൻവതീം കോസലരാജധാനീം ॥ **7.8** ॥

പ്രാപ്താഭിഷേകാ മണിപാദരക്ഷേ !
പ്രതാപമുഗ്രം പ്രതിപദ്യമാനാ ।
ശശാസ പൃഥ്വീം ഭവതീ യഥാവത്
സാകേതസിംഹാസനസാർവഭൗമീ ॥ **7.9** ॥

ദശാനനാദീൻ മണിപാദരക്ഷേ !
ജിഗീഷതോ ദാശരഥേർവിയോഗാത് ।
ജാതോപതാപാ ത്വയി സംപ്രയുക്തൈഃ
തീർഥോദകൈരുച്ഛ്വസിതാ ധരിത്രീ ॥ **7.10** ॥

അധ്യാസിതം മനുമുഖൈഃ ക്രമശോ നരേന്ദ്രൈഃ
ആരോപ്യ ദേവി ! ഭവതീം തപനീയപീഠം ।
രാജ്യാഭിഷേകമനഘം മണിപാദരക്ഷേ !
രാമോചിതം തവ വശം ഭരതോ വിതേനേ ॥ **7.11** ॥

സ്നേഹേന ദേവി ! ഭവതീം വിഷയേഽഭിഷിഞ്ചൻ
ദ്വിസ്സപ്തസംഖ്യഭുവനോദരദീപരേഖാം ।
ജാതം രഘൂദ്വഹദിവാകരവിപ്രയോഗാത്
അന്ധം തമിസ്രമഹരദ്ഭരതഃ പ്രജാനാം ॥ **7.12** ॥

ഹസ്താപചേയപുരുഷാർഥഫലപ്രസൂതേഃ
മൂലം പദാവനി ! മുകുന്ദമഹീരുഹസ്ത്വം ।

ഛായാവിശേഷമദിശദ്യദസൗ പ്രജാനാം
ആവർജിതൈസ്ത്വയി ശുഭൈരഭിഷേകതോയൈഃ ॥ **7.13** ॥

അഹ്നായ രാമവിരഹാത്പരിഖിന്നവൃത്തേഃ
ആശ്വാസനായ ഭവതീ മണിപാദരക്ഷേ ! ।
തീർഥാഭിഷേകമപദിശ്യ വസുന്ധരായാഃ
ചക്രേ തദാ സമുചിതം ശിശിരോപചാരം ॥ **7.14** ॥

മാലിന്യമാശ്രിതവതീ മണിപാദരക്ഷേ !
പങ്കേന കേകയസുതാകലഹോത്ഥിതേന ।
ശുദ്ധിം പരാമധിജഗാമ വസുന്ധരേയം
ത്വത്തഃ ക്ഷണാന്നിപതിതൈരഭിഷേകതോയൈഃ ॥ **7.15** ॥

ആവർജിതം മുനിഗണേന ജഗദ്വിഭൂത്യൈ
തോയം പദാവനി ! തദാ ത്വയി മന്ത്രപൂതം ।
മൂലാവസേകസലിലം നിഗമദ്രുമാണാം
ശാപോദകം ച സമഭൂത്ക്ഷണദാചരാണാം ॥ **7.16** ॥

വിപ്രോഷിതേ രഘുപതൗ ഭവതീ യഥാർഹം
മാൻയേ പദേ സ്ഥിതിമതീ മനുവംശജാനാം ।
ആത്മൻയഥർവനിപുണൈഃ പ്രഹിതൈഃ പ്രജാനാം
അശ്രൂണ്യപാസ്യദഭിഷേകജലപ്രവാഹൈഃ ॥ **7.17** ॥

പ്രായോ വിശോഷിതരസാ പതിവിപ്രയോഗാത്
പർയാകുലീകൃതസമുദ്രപയോധരാ ഗൗഃ ।
അംബ ! ത്വദീയമഭിഷേകപയഃ പിബന്തീ
ധേനുർബഭൂവ ജഗതാം ധനധാന്യദോഗ്ധ്രീ ॥ **7.18** ॥

വൃത്തേ യഥാവദഭിഷേകവിധൗ ബഭാസേ
പശ്ചാത്തവാംബ ! ഭരതേന ധൃതഃ കിരീടഃ ।

ആകസ്മികസ്യകുലവിപ്ലവശാന്തിഹർഷാത്
പ്രാപ്തസ്ത്വിഷാമിവ പതിർമണിപാദുകേ ! ത്വാം ॥ **7.19** ॥

മനുവംശപുരോഹിതേന മന്ത്രൈഃ
അഭിമന്തർയ ത്വയി പാദുകേ ! പ്രയുക്തം ।
അഭിഷേകജലം ക്ഷണേന രാജ്ഞാം
ശമയാമാസ സമുത്ഥിതാൻ പ്രതാപാൻ ॥ **7.20** ॥

പാദപാദുപഹൃതാ രഘൂദ്വഹാത്
ആലവാലമിവ പീഠമാശ്രിതാ ।
അഭ്യഷേചി ഭവതീ തപോധനൈഃ
പാരിജാതലതികേവ പാദുകേ ! ॥ **7.21** ॥

അലഘുഭിരഭിഷേകവ്യാപൃതൈരംബുഭിസ്തേ
ദിനകരകുലദൈന്യം പാദുകേ ! ക്ഷാളയിഷ്യൻ ।
സ ഖലു കമലയോനേഃ സൂനുരാധത്ത മന്ത്രേ -
ഷ്വധികനിയമയോഗാം ശക്തിമാഥർവണേഷു ॥ **7.22** ॥

ദിനകരകുലജാനാം ദേവി ! പൃഥ്വീപതീനാം
നിരുപധിമധികാരം പ്രാപ്നുവത്യാം ഭവത്യാം ।
അജനിഷത സമസ്താഃ പാദുകേ ! താവകീന -
സ്നപനസലിലയോഗാന്നിമ്നഗാസ്തുംഗഭദ്രാഃ ॥ **7.23** ॥

തവ വിധിവദുപാത്തേ സാർവഭൗമാഭിഷേകേ
ഭരതസമയവിദ്ഭിഃ പാദുകേ ! മന്ത്രിമുഖ്യൈഃ ।
ത്വദവധിനിജകർമസ്ഥായിനീനാം പ്രജാനാം
പ്രഥമയുഗവിശേഷാഃ പ്രാദുരാസൻ വിചിത്രാഃ ॥ **7.24** ॥

അവസിതരിപുശബ്ദാനൻവഭൂസ്ത്വം തദാനീം
രഘുപതിപദരക്ഷേ ! ലബ്ധരാജ്യാഭിഷേകാ ।

ചലിതഭുജലതാനാം ചാമരഗ്രാഹിണീനാം
മണിവലയനിനാദൈർമേദുരാൻ മന്ത്രഘോഷാൻ ॥ **7.25** ॥

സമുചിതമഭിഷേകം പാദുകേ ! പ്രാപ്നുവത്യാം
ത്വയി വിനിപതിതാനാം ദേവി ! തീർഥോദകാനാം ।
ധ്വനിരനുഗതമന്ത്രഃ സീദതാം കോസലാനാം
ശമയിതുമലമാസീത്സങ്കുലാനാർതനാദാൻ ॥ **7.26** ॥

ദിവിഷദനുവിധേയം ദേവി ! രാജ്യാഭിഷേകം
ഭരത ഇവ യദി ത്വം പാദുകേ ! നാൻവമംസ്ഥാഃ ।
കഥമിവ രഘുവീരഃ കൽപയേദൽപയത്നഃ
ത്രിചതുരശരപാതൈസ്താദൃശം ദേവകാർയം ॥ **7.27** ॥

കതിചന പദപദ്മസ്പർശസൗഖ്യം ത്യജന്തീ
വ്രതമതുലമധാസ്ത്വം വത്സരാൻ സാവധാനാ ।
രഘുപതിപദരക്ഷേ ! രാക്ഷസൈസ്ത്രാസിതാനാം
രണരണകവിമുക്തം യേന രാജ്യം സുരാണാം ॥ **7.28** ॥

അഥർവോപജ്ഞം തേ വിധിവദഭിഷേകം വിദധതാം
വസിഷ്ഠാദീനാമപ്യുപചിതചമത്കാരഭരയാ ।
ത്വദാസ്ഥാൻയാ രംഗക്ഷിതിരമണപാദാവനി ! തദാ
ലഘീയസ്യോ ജാതാ രഘുപരിഷദാഹോപുരുഷികാഃ ॥ **7.29** ॥

അഭിഷേചയതു സ രാമഃ
പദേന വാ സ്പൃശതു പാദുകേ ! ഭവതീം ।
അവിശേഷിതമഹിമാ ത്വം
ക്വ വാ വിശേഷഃ ക്ഷമാസമേതാനാം ॥ **7.30** ॥

നിർയാതനാപദ്ധതിഃ

അഭിഷേകോത്സവാത്തസ്നാത്
യസ്യാ നിർയാതനോത്സവഃ।
അത്യരിച്യത താം വന്ദേ
ഭവ്യാം ഭരതദേവതാം ॥**8.1**॥

ഉപാസ്യ വർഷാണി ചതുർദശ ത്വാം
ഉത്താരികാമുത്തരകോസലസ്ഥാഃ।
സനന്ദനാദ്യൈരപി ദുർവിഗാഹം
സാന്താനികം ലോകമവാപുരഗ്ര്യം ॥**8.2**॥

പാദാവനി ! പ്രത്യയിതോ ഹനൂമാൻ
സീതാമിവ ത്വാം ചിരവിപ്രയുക്തം।
പ്രണമ്യ പൗലസ്ത്യരിപോരുദന്തം
വിജ്ഞാപയാമാസ വിനീതവേഷഃ ॥**8.3**॥

തവാഭിഷേകാൻമണിപാദരക്ഷേ !
മൂലേ നിഷേകാദിവ വൃദ്ധിയോഗ്യാത്।
ജഹുസ്തദൈവ ത്രിദശാംഗനാനാം
പ്രമ്ലാനതാം പത്രലതാങ്കുരാണി ॥**8.4**॥

സർവതസ്ത്വദഭിഷേകവാസരേ
സമ്യഗുദ്ധൃതസമസ്തകണ്ടകേ।
രാഘവസ്യ വിപിനേഷു പാദുകേ !
യത്ര കാമഗമതാ വ്യവസ്ഥിതാ ॥**8.5**॥

കിം ചതുർദശഭിരേവ വത്സരൈഃ
നിത്യമേവ മണിപാദുകേ യുവാം।

പാദയോസ്ത്രിഭുവനാധിരാജ്ഞയോഃ
യൗവരാജ്യമധിഗച്ഛതം സ്വയം ॥ **8.6** ॥

രാമസ്യ രാക്ഷസവധത്വരിതസ്യ കാലേ
പാദാവനി ! പ്രകടയന്നിവ പാർഷ്ണിഗുപ്തിം ।
ആചിത്രകൂടമധിഗമ്യ ശശംസ വാർതാം
അവ്യാഹതത്വദഭിഷേകമൃദംഗനാദഃ ॥ **8.7** ॥

ഭദ്രാണി ദേവി ! ജഗതാം പ്രതിപാദയിഷ്യൻ
പ്രാഗേവ യേന ഭവതീം ഭരതോഽഭ്യഷിഞ്ചത് ।
മൻയേ കപീശ്വരവിഭീഷണയോർയഥാവത്
സന്തൻയതേ സ്മ തത ഏവ കിലാഭിഷേകഃ ॥ **8.8** ॥

സംഭിദ്യമാനതമസാസരയൂപനീതൈഃ
സംവർധിതസ്തവ ശുഭൈരഭിഷേകതോയൈഃ ।
മൻയേ ബഭൂവ ജലധിർമണിപാദരക്ഷേ !
രാമാസ്ത്രപാവകശിഖാഭിരശോഷണീയഃ ॥ **8.9** ॥

പാദാവനി ! ത്വദഭിഷേചനമംഗലാർഥം
ഭേരീശതം ഭൃശമതാഡ്യത യത്പ്രതീതൈഃ ।
ആകർണ്യ തസ്യ സഹസാ തുമുലം നിനാദം
ലങ്കാകവാടനയനാനി നിമീലിതാനി ॥ **8.10** ॥

താപോദ്ഗമസ്ത്വദഭിഷേകജലപ്രവാഹൈഃ
ഉത്സാരിതസ്ത്വരിതമുത്തരകോസലേഭ്യഃ ।
ലേഭേ ചിരായ രഘുപുംഗവപാദരക്ഷേ !
ലങ്കാവരോധസുദൃശാം ഹൃദയേഷു വാസം ॥ **8.11** ॥

ആവർജിതം വിധിവിദാ മണിപാദരക്ഷേ !
പദ്മാസനപ്രിയസുതേന പുരോഹിതേന ।

ആസീന്നിദാനമഭിഷേകജലം ത്വദീയം
നക്തഞ്ചരപ്രണയിനീനയനോദകാനാം ॥ **8.12** ॥

ദേവി ! ത്വയാ സ്നപനസമ്പദി സംശ്രിതായാം
ദഗ്ധേ പുരേ ദശമുഖസ്യ വലീമുഖേന ।
ആസീത്തതഃ പ്രഭൃതി വിശ്വജനപ്രതീതം
അദ്ഭ്യോഽഗ്നിരിത്യവിതഥം വചനം മുനീനാം ॥ **8.13** ॥

ആയോധ്യകൈസ്ത്വദഭിഷേകസമിദ്ധഹർഷൈഃ
ആധ്മാപിതാഃ ശ്രുതിസുഖം നനു തേ തദാനീം ।
രാമസ്യ രാക്ഷസശിരോലവന്യേപ്യശാമ്യൻ
യേഷാം ധ്വനിർവിജയശംഖരവോ ബഭൂവ ॥ **8.14** ॥

പ്രഥയിതുമഭിഷേകം പാദുകേ ! താവകീനം
ദുരിതശമനദക്ഷേ ദുന്ദുഭൗ താഡ്യമാനേ ।
സപദി പരിഗൃഹീതം സാധ്വസം ദേവി ! നൂനം
ദശവദനവധൂനാം ദക്ഷിണൈർനേത്രകോശൈഃ ॥ **8.15** ॥

രഘുപതിപദരക്ഷേ ! രത്നപീഠേ യദാ ത്വാം
അഖിലഭുവനമാൻയാമഭ്യഷിഞ്ചദ്വസിഷ്ഠഃ ।
ദശമുഖമഹിഷീഭിർദേവി ! ബാഷ്പായിതാഭിഃ
സ്നനയുഗമഭിഷേക്തും തത്ക്ഷണാദൻവമംസ്ഥാഃ ॥ **8.16** ॥

രാമാസ്ത്വാണി നിമിത്തമാത്രമിഹ തേ ലബ്ധാഭിഷേകാ സ്വയം
രക്ഷസ്തത്ക്ഷപയാഞ്ചകാര ഭവതീ ഭദ്രാസനസ്ഥായിനീ ।
യദ്ദോഷ്ണാമതിവേലദർപദവഥുജ്വാലോഷ്മലാനാം തദാ
നിഷ്പിഷ്ടൈഃ കലധൗതശൈലശിഖരൈഃ
കർപൂരചൂർണായിതം ॥ **8.17** ॥

ശ്രുത്വൈവം ഹനുമൻമുഖാദ്രഘുപതേഃ പ്രത്യാഗതിം തത്ക്ഷണാത്
ആസീദദ്ഭരതാനുവർതനവശാദാരൂഢകുംഭസ്ഥലാം ।
കാലോന്നിദ്രകദുഷ്ണദാനമദിരാമാദ്യദ്ദ്വിരേഫധ്വനി -
ശ്ലാഘാചാടുഭിരസ്തുതേവ ഭവതീം ശത്രുഞ്ജയഃ കുഞ്ജരഃ ॥ **8.18** ॥

പ്രത്യാഗതസ്യ ഭവതീമവലോക്യ ഭർതുഃ
പാദാരവിന്ദസവിധേ ഭരതോപനീതാം ।
പൂർവാഭിഷേകവിഭവാഭ്യുചിതാം സപർയാം
മധ്യേ സതാമകൃത മൈഥിലരാജകൻയാ ॥ **8.19** ॥

സമ്പ്രേക്ഷ്യ മൈഥിലസുതാ മണിപാദരക്ഷേ !
പ്രത്യുദ്ഗതസ്യ ഭവതീം ഭരതസ്യ മൗലൗ ।
നിർദിശ്യ സാ നിഭൃതമഞ്ജലിനാ പുരസ്താത്
താരാദികാഃ പ്രിയസഖീരശിഷത്പ്രണന്തും ॥ **8.20** ॥

തുൽയേഽപി ദേവി ! രഘുവീരപദാശ്രയത്വേ
പൂർവാഭിഷേകമധിഗമ്യ ഗരീയസീ ത്വം ।
തേനൈവ ഖൽവഭജതാം മണിപാദരക്ഷേ !
രക്ഷഃ പ്ലവംഗമപതീ ഭവതീം സ്വമൂർധ്നാ ॥ **8.21** ॥

നിർവൃത്തരാക്ഷസചമൂമൃഗയാവിഹാരോ
രംഗേശ്വരഃ സ ഖലു രാഘവവംശഗോപ്താ ।
വംശക്രമാദുപനതം പദമാദദാനോ
മാൻയം പുനസ്ത്വയി പദം നിദധേ സ്വകീയം ॥ **8.22** ॥

തത്താദൃശോശ്ചരണയോഃ പ്രണിപത്യ ഭർതുഃ
പൗരാസ്ത്വയാ വിധൃതയോഃ പ്രതിപന്നസത്ത്വാഃ ।
പ്രാപ്താഭിഷേകവിഭവാമപി പാദുകേ ! ത്വാം
ആനന്ദബാഷ്പസലിലൈഃ പുനരഭ്യഷിഞ്ചൻ ॥ **8.23** ॥

മാതസ്ത്വയൈവ സമയേ വിഷമേഽപി സമ്യക്
രാജൻവതീം വസുമതീമവലോക്യ രാമഃ ।
സഞ്ജീവനായ ഭരതസ്യ സമഗ്രഭക്തേഃ
സത്യപ്രതിശ്രവതയൈവ ചകാര രാജ്യം ॥**8.24** ॥

പാദാവനി ! പ്രതിഗതസ്യ പുരീമയോധ്യാം
പൗലസ്ത്യഹന്തുരഭിഷേകജലാർദ്രമൂർതേഃ ।
അംസേ യഥാർഹമധിവാസ്യ നിജൈർയശോഭിഃ
കസ്തൂരികേവ നിഹിതാ വസുധാ ത്വയൈവ ॥**8.25** ॥

യാഽസൗ ചതുർദശ സമാഃ പതിവിപ്രയുക്താ
വിശ്വംഭരാ ഭഗവതീ വിധൃതാ ഭവത്യാ ।
വിന്ധ്യസ്യ താം രഘുപതേർഭുജശൈലശൃംഗേ
ഭൂയോഽപി തേന സഹിതാം ഭവതീ ബഭാര ॥**8.26** ॥

നിസ്തീർണദുഃഖജലധേരനഘസ്യ ദേവി !
ത്വത്സമ്പ്രയുക്തരഘുനാഥപദാൻവയേന ।
സദ്യഃ സനന്ദനമുഖൈരപി ദുർനിരീക്ഷാ
സാമ്രാജ്യസമ്പദപരാ ഭരതസ്യ ജജ്ഞേ ॥**8.27** ॥

നിർഗത്യ ദേവി ! ഭരതാഞ്ജലിപദ്മമധ്യാത്
ഭൂയഃ സമാഗതവതീ പുരുഷോത്തമേന ।
പദ്മേവ ഭദ്രമഖിലം മണിപാദരക്ഷേ
പ്രാദുശ്ചകാര ഭവതീ ജഗതാം ത്രയാണാം ॥**8.28** ॥

രഘുപതിമധിരോപ്യ സ്വോചിതേ രത്നപീഠേ
പ്രഗുണമഭജഥാസ്ത്വം പാദുകേ ! പാദപീഠം ।
തദപി ബഹുമതിസ്തേ താദൃശീ നിത്യമാസീത്
ക്വ നു ഖലു മഹിതാനാം കൽപ്യതേ താരതമ്യം ॥**8.29** ॥

അനുവൃത്തരാമഭാവഃ
ശങ്കേ നിർവിഷ്ടചക്രവർതിപദാം ।
അധുനാഽപി രംഗനാഥഃ
സചമത്കാരം പദേന ഭജതി ത്വാം ॥ **8.30** ॥

സുഭാഷിതപദ്ധതിഃ

കലാസു കാഷ്ഠാമാതിഷ്ഠൻ
ഭൂമ്നേ സംബന്ധിനാമപി ।
പാദുകാ രംഗധുർയസ്യ
ഭരതാരാധ്യതാം ഗതാ ॥ **28.1** ॥

സന്തഃ സ്വദേശപരദേശവിഭാഗശൂന്യം
ഹന്ത സ്വവൃത്തിമനഘാം ന പരിത്യജന്തി ।
രാജ്യേ വനേ ച രഘുപുംഗവപാദരക്ഷാ
നൈജം ജഹൗ ന ഖലു കണ്ടകശോധനം തത് ॥ **28.2** ॥

ബ്രഹ്മാസ്ത്രതാമധിജഗാമ തൃണം പ്രയുക്തം
പുണ്യം ശരവ്യമഭവത് പയസാന്നിധിർവാ ।
പൃഥ്വീം ശശാസ പരിമുക്തപദം പദത്രം
കിം വാ ന കിം ഭവതി കേളിവിധൗ വിഭൂനാം ॥ **28.3** ॥

അൻയേഷു സത്സ്വപി നരേന്ദ്രസുതേഷു ദൈവാത്
ഭ്രഷ്ടഃ പദാദധികരോതി പദം പദാർഹഃ ।
പ്രായോ നിദർശയതി തത് പ്രഥമോ രഘൂണാം
തത്പാദയോഃ പ്രതിനിധീ മണിപാദുകേ വാ ॥ **28.4** ॥

ചരണമനഘവൃത്തേഃ കസ്യചിത്പ്രാപ്യ നിത്യം
സകലഭുവനഗുപ്ത്യൈ സത്പഥേ വർതതേ യഃ ।

നരപതിബഹുമാനം പാദുകേവാധിഗച്ഛൻ
സ ഭവതി സമയേഷു പ്രേക്ഷിതജ്ഞൈരുപാസ്യഃ ॥ **28.5** ॥

രാമേ രാജ്യം പിതുരഭിമതം സമ്മതം ച പ്രജാനാം
മാതാ വവ്രേ തദിഹ ഭരതേ സത്യവാദീ ദദൗ ച ।
ചിന്താതീതഃ സമജനി തദാ പാദുകാഗ്ര്യാഭിഷേകോ
ദുർവിജ്ഞാനസ്യഹൃദയമഹോ ദൈവമത്ര പ്രമാണം ॥ **28.6** ॥

നാതിക്രാമേച്ചരണവഹനാത്പാദുകാ പാദപീഠം
യദ്വ്യാസന്നം പരമിഹ സദാ ഭാതി രാജാസനസ്യ ।
പൂർവത്രൈവ പ്രണിഹിതമഭൂദ്ധന്ത രാമേണ രാജ്യം
ശങ്കേ ഭർതുർബഹുമതിപദം വിക്രമേ സാഹചർയം ॥ **28.7** ॥

പ്രതിപദചപലാപി പാദുകാ
രഘുപതിനാ സ്വപദേ നിവേശിതാ ।
സമജനി നിഭൃതസ്ഥിതിസ്തദാ
ഭവതി ഗുണഃ ശ്രിയമഭ്യുപേയുഷാം ॥ **28.8** ॥

ഗതിഹേതുരഭൂത് ക്വചിത്പദേ
സ്ഥിതിഹേതുർമണിപാദുകാ ക്വചിത് ।
ന ഹി വസ്തുഷു ശക്തിനിശ്ചയോ
നിയതിഃ കേവലമീശ്വരേച്ഛയാ ॥ **28.9** ॥

അധരീകൃതോപി മഹതാ
തമേവ സേവേത സാദരം ഭൂഷ്ണുഃ ।
അലഭത സമയേ രാമാത്
പാദാക്രാന്താപി പാദുകാ രാജ്യം ॥ **28.10** ॥

ഫലപദ്ധതിഃ

ജയതി യതിരാജസൂക്തിഃ
ജയതി മുകുന്ദസ്യ പാദുകായുഗളീ ।
തദുഭയധനാസ്ഥിവേദീം
അവന്ധ്യയന്തോ ജയന്തി ഭുവി സന്തഃ ॥ **32.38** ॥

****

സന്തഃ ശ്രീരംഗപൃഥ്വീശചരണത്രാണശേഖരാഃ ।
ജയന്തി ഭുവനത്രാണപദപങ്കജരേണവഃ ॥ **1.1** ॥

ഭരതായ പരം നമോഽസ്തു തസ്മൈ
പ്രഥമോദാഹരണായ ഭക്തിഭാജാം ।
യദുപജ്ഞമശേഷതഃ പൃഥിവ്യാം
പ്രഥിതോ രാഘവപാദുകാപ്രഭാവഃ ॥ **1.2** ॥

॥ ഇതി ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ
ശ്രീമദ്വേങ്കടനാഥസ്യ വേദാന്താചാർയസ്യ കൃതിഷു
ശ്രീരംഗനാഥപാദുകാസഹസ്രേ ശ്രീ പാദുകാ രാമായണം സമാപ്തം ॥

കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ ।
ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ॥